

Elhelyezték dr. Münnich Ferenc hamvait

A dr. Münnich Ferenc hamvait tartalmazó urnát pénteken délután a családtagok jelenlétében helyezték el a Kerepesi-temetőben a munkásmozgalom nagy halottainak emlékét megőrző panteonban levő mauzóleum földszinti termében. Az ünnepélyes szertartáson a családtagokon kívül részt vett Pehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, Pullai Árpád, az MSZMP KB titkára, Tömpe

István, az MSZMP KB tagja, a Rádió és Televízió elnöke, Tóth Mátys, a KB osztályvezetője, Benkei András, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter, Pesti Endre vezérőrnagy, a budapesti helyőrség parancsnoka, Szereényi Sándor, a Pártfőiskola nyugdíjas igazgatója, Gábor István, a Magyar Partizán Szövetség főtitkára és Sós György rendőr-vezérőrnagy, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője. (MTI)

Megszűnik a tanácsok szakigazgatási szerveinek kettős alárendeltsége

A kormány állásfoglalása alapján megszűnik a tanácsok szakigazgatási szerveinek kettős alárendeltsége. A gazdaságirányítási rendszer reformjának részeként hozott döntés egyértelműen intézkedik a szakmai, azaz ágazati, illetve a helyi érdekek összhangjának megteremtéséről.

Az eddigi gyakorlat sze-

rint a minisztériumok évenként részletes gazdálkodási és fejlesztési utasításokat adtak ki a tanácsai szervek számára. Gyakran jelentéktelen kérdésekben is operatív utasításokkal irányították a gazdasági tevékenységet. Gyakran elmosódtak a minisztérium és a végrehajtó bizottság felelőssége közötti határok. Az utasítások nagy tömege akadályozta az eredményes munkát és bürokratikusá tette az irányítást. A főhatóságok a jövőben mentesülnek az aprólékos beavatkozásoktól, s munkájukban az egész terület tevékenységét átfogó elvi, jogi irányítás, valamint hatósági szabályozás kerül előtérbe. A szakigazgatási szervek létrehozásáért, helyzetéért, működéséért és szervezésük munkájának irányításáért kizárólag a tanácsok végrehajtó bizottságai lesznek felelősek.

A szakigazgatási szervek a tanácsok végrehajtó bizottságainak szakmai osztályai, s a végrehajtó bizottságok utasításai szerint járnak el. Tevékenységüket a vb-k irányítják, ellenőrzik és hangolják össze.

S. M.

Nézetek a vidékről

A napokban a televízió kamerái előtt értelmiségi pályára készülő beszélgetők elhelyezkedéséről, jövőről. Egy orvostanhallgató fiatalember azt mondta, hogy a magyar vidék nehézkes szellemi élete nagyon zavarná őt, nem udná megszokni az arra jellemző szellemi sivárságot. Ilyenféle felfogás nemcsak a pályakezdésre érett fiatal embernél található. Sajnos, eléggé elterjedt nézet ez. Főváros és vidék — megkülönböztetést jelent. És a vidéki városokban is úgy beszélnek a kisebb városokról, a községekről, hogy — a „vidék”. S ebben a szóban akaratlanul is kicsinyítő hangsúly szerepel, amely nemcsak sértő, de hamis is.

Sokat írtak már erről a kérdéssel. Ki így, ki úgy, tanulmányokban, cikkekben hadakoztak, védekeztek, bizonyítottak. Szakmák szerint és írói készség alapján a több éve folyó replikázás nem oldotta meg a témát. Mások meg bizonygatni kezdték a vidék pezsgő szellemi életét. Ez egyébként igaz is, mert már sok városunkban és községünkben valóságos szellemi élet formálódik. Szeged egyetemeivel, akadémiai bizottságával, Európában ismert szakembereivel nem egészen „vidéki” szellemet áraszt. (Na de honnan tudja ezt egy melegágyi palánta, aki még nem dugta ki az orrát a soroksári sorompó tülk, legfeljebb futó vendégségben járt a magyar vidék egyik-másik községében, vagy városában?) Hódmezővásárhelyen az elmúlt hónapokban egy-egy igen értékes szellemi megnyilatkozásra került sor az ünnepi hetek alkalmából, amelyet nem lehet vidéki jelzővel illetni. S most Makón a József Attila emléktünnepségeken hangzanak el értékes előadások, amelyek ismételtelen nem „vidéki” értékűek.

Anélkül, hogy a vidéki értékek bizonygatóinak táborához tartoznánk, mégis kikíváncsolt belőlem e néhány objektív tény felsorolása. Nem ezek ugyan a legfontosabb bizonyító elemek, habár lényeges mutatói egy-egy város, község valóságos szellemi életének és értékeinek. Sokkal fontosabb az ország iparosítása, a vidéki iparfejlesztés, merthízen az alföldi városok szellemi arculatának formálása az iparosítás fejlődésében gyökeredzik. A kialakult üzemek, vállalatok létrehozata, illetőleg bővítették a meglévő munkáskört és a műszaki intelligenciát. De ez az iparfejlesztés egyben a korszerű technika megteremtését és gyakorlati alkalmazását vezette be ezekben a városokba. S ez már nem ugyanazon a szellemi szinten folyik, mint harminc esztendővel ezelőtt, a satu és a harapófogó korszakában. A városiasodás felgyorsulása is az iparfejlesztéssel függ össze, s ez is elősegítője a szellemi élet intenzívebb és színvonalasabb formálódásának. Ez a folyamat összefügg a lakásépítkezésekkel és a lakáskultúrával, amely szintén nem hasonlítható semmiben sem a korábbi évtizedekhez. De a kommunalizáció, városrendezés, tervszerű fejlesztési elképzelések is a szellemi élet gyarapodásának a kifejezői.

A mezőgazdaság átszervezése olyan gazdasági alapot teremtett a magyar községek szellemi fejlődésének, amely máris (alig 6—7 esztendő van mögötte) mutatja kedvező hatását. Az agrotechnika és agrokultúra meghonosodása, a gép térhódítása, agrárszakemberek térhódítása a mezőgazdaságban egészséges, izmosodó szellemi élet kibontakozásának alapjait teremti. A mai falut semmilyen szempontból sem lehet összevetni a két évtized előtti magyar faluval, szellemiükben sem.

Hazánkban a nyolc általános iskola elvégzése kötelező. A tanulók 94—95 százaléka ma magasabb szellemiségű, mint korábban a nagy polgári végzettek, legalábbis tárgy ismeretekben biztosan így van. S a gyerekek 60—70 százaléka középiskolába megy és megszerzi az érettségit. Ez pedig már olyan szellemi szint kifejezője, amelyre a Horthy-rendszerben gondolni sem lehetett, hiszen az érettségizettek száma olyan kicsi volt, hogy az már különleges képesítésnek számított.

S ha mindehhez hozzáfesszük még, hogy a televízió alig néhány esztendő működésével máris behalozta az egész országot, s a munkás- és parasztember is olyan közleményeknek és művészi alkotásoknak birtokosa és élvezője, amelyek ezelőtt akár másfél évtizeddel is csak szűk rétegek számára voltak elérhetőek, akkor nehezen lehet beszélni elfogulatlanul a vidék szellemi sivárságáról. Felesleges ismételtetni azt, hogy a könyv közönyös társadalmakban és magánkönyvtárakban is tömeges méretű szellemi táplálékká vált. A színházjárók zöme vidéken él és nem a fővárosban.

Szükségtelen ezeket az objektív körülményeket felsorakoztatni nagyobb mértékben, mert ezek közismertek. De mégiscsak ezek az alapjai és a fő vonásai annak az öröndetesen gazdag és színes szellemi fejlődésnek, amely végbement hazánkban, s mondjuk meg, amelynek még bizonyos szempontból, csak az elején tartunk. Nem lehet a kommunizmus igényeinek márcéljével mérni a márt, mint ahogy nem lehet a vidéki élet szellemi sivárságáról sem beszélni a magyar televízióban. Ezt még a kultúrásznob sem engedheti meg magának, s egészen furcsa, hogy egy pályakezdő fiatalember nyegléskedi el banálisán ható gondolatát három millió magyar ember előtt.

Minden országnak megvan a fővárosa, irányító szellemi központja. S természetesen, hogy ott koncentrálódik egy nemzet szellemi életének színe-java, hiszen ott vannak a központi intézmények, a gazdasági és szellemi élet irányító szervei és egyebek. Különösen hazánkban érthető ez, mert viszonylag kicsi ország vagyunk, a főváros igen gyorsan megközelíthető az ország legtávolabbi pontjáról is. De lehetséges egy országban több olyan szellemi központ — és erre van is példa nyugaton és keleten egyaránt — ahol a szellem potenciális erői nem mutatnak különbséget például a főváros hasonló szellemi erőivel egybevetve. Ha jobban megismerjük, néhány tudományágban ez a helyzet máris így áll Budapest, Szeged, Pécs, Debrecen összehasonlításában.

A vidéki városok koncentráltabb fejlődése a szellemi életben is lehetséges, megvan ehhez a használható, jó feltételek. Szegeden például intenzív marxista szellemi központot egy évtized leforgása alatt meg lehet teremteni. Az adottságok megfelelőek, s az itt működő szellemi kapacitás is. Ez egyébként a vidéki városok egyik nagy erőpróbája lesz: képesek-e egy gyorsabb és hatásosabb fejlődésre két évtizede táplált egészséges szellemi alapokra támaszkodva? Ott, ahol komolyan veszik e kérdést, egészen biztos lesz megfelelő eredmény is.

Az már csak egy adalék az orvostanhallgató megjegyzésének ellenében, hogy Budapesten sokkal több vidéki él; magyarul, műveletlen parlagi értelmiségi — mint vidéken. Ezt nem is Szegeden állapítják meg, hanem a fővárosban élők és dolgozók, akik ezt jobban látják, mint az orvosi pályára készülő fiatalember. S még egyet: ettől a tanétól kezdve pályázat útján lehet álláshoz jutni. Milyen szerencsés dolog lenne, ha ez a fiatalember nem jutna álláshoz a fővárosban!

A nyilatkozatoktól függetlenül is igen erőteljes szellemi kiegyenlítődés zajlik hazánkban. Ez a szocializmus természetéből következőképpen, és a nyilatkozók sem tudják meggátolni. Igaz, segíteni sem akarják helyellközzel.

KOVÁCS ANDRÁS

Húszmillióst tervre négy millió ráadás

Év végi pótvállalás a szegedi bútorüzemben

A Tisza irodabútor család népes családjának számát Modern vonalú, célszerű iróasztalok, irodai szekrények és egész dolgozószoba garnitúrák készülnek a Tisza Bútoripari Vállalat üzemében. A szegedi gyár idén különösen sokat vállalt, nevezetesen azt, hogy húszmillióst tervelt kétmillióst ráadással megtevézi a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére.

Természetesen gondos mérlegelés előzte meg a nagyszabású jubileumi vállalkozást. Az eltelt idő s az elvégzett munka a kezdeményező kedvet igazolta azóta; kilenc hónap alatt mintegy 20 és félmilliót érő bútorot gyártottak. Így aztán — mivel évés közben jön meg az étvágy — november 7-re még egy pótelajánlással is megtoldották az eddigieket. Elhatározták, hogy további egy millió forint értékű irodai berendezést készítenek év végéig.

Az eredmények láttán a gyár vezetői mostanában már úgy kalkulálják, hogy a 24 millió forintot is közelíti majd a teljes termelési érték. Az üzemben szinte ugrásszerűen nőtt a termelési igényesség: erre szükségük volt a hiányzó munkások pótlására is. Minőségi munkájukról bizonykodik a Tisza-II. dolgozószoba garnitúra sikere — a BNV-n a könnyűipar legszebb terméke címet nyerte el —, másrészt az újabb és újabb megrendelések a termékek kapossága. Korábban hírt adtunk az Országos Széchenyi Könyvtárral kötött 5 millió egyezségről, a nagy hírű könyvtár új bútorzatán kívül mostanában már a Külkereskedelmi Minisztérium jövődi irodabútorain is dolgoznak a szegedi mesterek. Háromnegyedév alatt jócskán túlteljesítették az idei nyereségtervet, úgyhogy szép többlet nyereségre lehet számítani.

Mindezek alapján joggal feltételezhető, hogy erőteljes, olajozottan gördülő verseny- és brigád-mozgalom segítette a helyes gazdasági törekvéseket a szegedi gyáregységben. Noha erről az eredmények maguk állítják ki a bizonyítványt, a közbeeső osztályzatok közt jóval ünnegőbbek is akadnak.

Nem volt emberi-személyi problémáktól s a kollektív gondjaitól sem mentes az eltelt időszak. Ez az év éppen a csoportberezésre való áttérés esztendője, ami együtt járt összeszokott, családias közösségek átszervezésével, új brigádok alakításával is. A technológia megkövetelte kisebb-nagyobb változások nem mentek simán, zökkenőmentesen. Nagy erőfeszítéseket kellett tenni egyrészt azért, hogy az emberek megértsék a fejlettebb bérformára való átérés szükségességét, másrészt az elkerülhetetlen átcsoportosítások után nem volt könnyű ismét igazi, ütőképés brigádokat létrehozni. Sámosan voltak azok nem értettek egyet a változtatásokkal, berendezkedtek az új ellen. Azóta őket is sikerült meggyőzni, sőt bi-

zonyos mértékig maguk győzték meg önmagukat az új körülmények között végzett eredményes munkájukkal.

Az „összerázódás” folyamata még tart, de a jelek azt mutatják, hogy fokról-fokra erősödik a hármas jelszó mozgalma a bútorgyári változások után. Ma a legjobbak között emlegetnek már olyan kollektívákat, amelyek annakidején kezdeti nehézségekkel küzdöttek, nehezen találták fel magukat az új körülmények között. Ilyen például a Se-

bők György vezette, ma már jelszül helytálló gépműhelyi brigád. Ugyancsak derekas munkájáról nevezetes a Polycsik Mihály vezette munkacsoport, amely a bútorok összeszerelését végzi kiválóan.

A bútorgyári példa világosan tanúsítja, hogy közös akarattal és összefogással még a zökkenős úton is messze érhet el a közösség; így a nehézségekkel együtt is érdemes vállalni a kezdeményezést, az újat.

S. M.

Sajtónapi ünnepség Szegeden

Vass Henrik beszéde — Az új klub avatása

A sajtónap alkalmából a Magyar Újságírók Országos Szövetségének Csongrád megyei szervezete tegnap délután bensőséges ünnepséggel rendezett Szegeden, a sajtóházban. A sajtónapi ünnepség keretében felavatták az újjalakított szegedi sajtóházat és új klubját, amely az újságírók és az olvasók köztlen találkozásait hivatott szolgálni.

Az újságírók, a Dél-Magyarország, a Csongrád megyei Hírlap, a Szegedi Egyetem, a Tiszatáj, a Vörös Cséve, az MTI Csongrád megyei szerkesztősége és a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat tagjai, a sajtóház dolgozói, valamint a nyomda, a postaigazgatóság, a postai hírlapterjesztés képviselői körében megjelent Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára, Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, Sipos Géza, a Szeged városi pártbizottság titkára, Csápenszki István, a szegedi járási pártbizottság első titkára, Vass Henrik, az MSZMP Központi Bizottsága Párttörténeti Intézetének igazgatója, Csollány Ferenc, a Hírlapkiadó Vállalat igazgatója és Papp Gyula,

a Szeged m. j. városi tanács vb elnökhelyettese. Részt vett az ünnepségen Csongrád megye városai, járásai és Szeged párt-, állami és társadalmi szervezeteinek több más vezető képviselője is.

Nagy Istvánnak, a MUOSZ Csongrád megyei szervezete titkárának, a Dél-Magyarország főszerkesztő-helyettesének megnyitóját után Vass Henrik mondott nagy figyelemmel kísért sajtónapi beszédet. Gazdagon tárt a hallgatóság elé az első magyar kommunista lap, a Vörös Újság történelmi szerepét, s a sajtó mostani dolgozóinak is példát adó munkásságát. Rámutatott — egyebek között — a nagymúltú Dél-Magyarország felszabadulás előtti, haladó jegyeket tartalmazó munkásságára, majd különösen a felszabadulás utáni tevékenységére. Hangzottatta, hogy a Vörös Újság öröklébe lépett szocialista magyar sajtó nemcsak örököse, hanem méltó folytatója a haladó, a kommunista forradalmi magyar újságírásnak. Végül köszöntötte a szegedi sajtó dolgozóit: újságírókat, kiadóhivatali dolgozókat, nyomdászokat, postai lapterjesztőket.

A nagy tapsal fogadott

beszéd után Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója a modernizált sajtóházról és új klubjáról beszélt, amely nemcsak az újságíróknak, hanem a lap barátainak is kulturális otthon, klubszert találkozóhelyet, művelődési és szórakozási lehetőségeket nyújt.

Az ünnepség második részében a MUOSZ Csongrád megyei szervezete, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat vezetője, a Dél-Magyarország és a Csongrád megyei Hírlap szerkesztő bizottsága fogadást adott a résztvevők tiszteletére. A sajtó dolgozói és a meghívott vendégek ezután sokáig együtt maradtak, s baráti beszélgetést folytattak.

A sajtónapi ünnepségen dr. Kelemen Miklós r.-ezredes, a Csongrád megyei Rendőrfőkapitányság vezetője átnyújtotta a belügyminiszter által adományozott Közbiztonsági Érem ezüst fokozatát Lódi Ferencnek, a Dél-Magyarország szerkesztősége belpolitikai munkatársának, aki közel egy évtizede rendőri riporterként munkálkodik.

Enyedi Zoltán felvétele

A sajtónapi ünnepségen... Képünkön (balról jobbra): Dr. Lőkös Zoltán, a Dél-Magyarország főszerkesztője, Vass Henrikné, a Hírlapkiadó Vállalat igazgatóhelyettese, Rácz Lajos, a Csongrád megyei Hírlap főszerkesztője, Csollány Ferenc, a Hírlapkiadó Vállalat igazgatója, Győri Imre, Vass Henrik, Nagy István és dr. Törköly Ferenc, a hódmezővásárhelyi pártbizottság első titkára